

Õiguskantsler

Meelis Kond
Tallinna 21. Kool
info@21k.ee

Teie nr

Meie 06.02.2024 nr 7-5/230881/2400738

Gümnaasiumi vastuvõtu tingimused

Lugupeetud direktor

Õiguskantsleril paluti hinnata, kas Tallinna 21. Koolis [2023/2024. õppeaastaks](#) kehtestatud vastuvõtutingimused olid õiguspärased. Need tingimused nägid ette, et kool koostab 10. klassi astumise katsete tulemuste põhjal neiude ja noormeeste vastuvõtmiseks eraldi pingeread, et gümnaasiumi oleks võimalik vastu võtta tasakaalustatud arv neiusid ja noormehi.

Selgitasite, et sellest tingimusest on kinni peetud vähesel määral eelkõige sotsiaal-humanitaarainete õppesuuna õpilaste vastuvõtmisel, kuna sellele õppesuunale kandideerib üldjuhul oluliselt rohkem neiusid kui noormehi. See pole olnud kaugeltki määrava tähtsusega kriteerium ning kunstlikult soolise tasakaalu poole pole püüeldud. Andsite ka teada, et kool on valmis sellest tingimusest loobuma. Nüüd ongi kooli vastuvõtutingimusi muudetud ning uus kord eraldi pingeridade koostamist ette ei näe.

Mõistan Teie seisukohti ning tänan Teid kõigi selgituste eest, mida pidasite vajalikuks jagada. Neist oli palju abi mõistmaks Tallinna 21. Kooli tegevust ning ka teema üldist keerukust. Tänan Teid veel selle eest, et siiralt valutate südant põhikooli lõpetanud noormeeste edasise haridustee ning elukutsevalikute pärast. See on ühiskonnas oluline teema. Olen Teile tänulik, et loobusite segadust tekitavast tingimusest, mida tegelikult ka ei järgitud.

Tallinna gümnaasiumide vastuvõtutingimused kehtestab Tallinna Haridusameti juhataja ([Tallinna Linnavolikogu 02.12.2010 määruse nr 60 „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses kooli pidaja pädevusse antud ülesannete osaline delegeerimine Tallinna Linnavalitsusele ja Tallinna Haridusameti juhatajale“ § 2](#)). Õpilaste vastuvõtmise tingimused võib kujundada kooli pidaja ([põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse \(PGS\) § 27 lg 5](#)), kuid need tingimused peavad olema selged ja põhjendatud. Kõigil 9. klassi lõpetanud noortel on õigus konkureerida gümnaasiumi astumiseks. Gümnaasiumi vastuvõtmisel võib hinnata inimese teadmisi ja oskusi, kuid vastuvõtutingimused peavad põhinema objektiivsetel kriteeriumidel, mis on eelnevalt avalikustatud (PGS § 27 lg 3).

2023/2024. õppeaastal kehtinud Tallinna 21. Kooli vastuvõtutingimuste kohaselt kutsuti vestlusele katsed edukalt sooritanud kandidaat, võttes arvesse tema sisseastumistesti tulemusi ja hinnetelehte. Selgitasite, et igal õppesuunal kutsuti vestlusele 70–90 noort, kes seda õppesuunda eelistasid. Vastuvõtutingimuste kohaselt sai igaüks kandideerida üksnes ühele õppesuunale.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Selgitasite, et kool ei koostanud katsete tulemuste põhjal kahte eraldi pingerida. Siiski kutsus kool humanitaaria õppesuunale kandideerima noormehi, kes olid kandideerimisel valinud mõne teise õppesuuna. Seda tehti soolise tasakaalustamise eesmärgil, kuna tavaliselt kandideerivad sellele õppesuunale enamjaolt neiud. Selline tava ei kajastunud vastuvõtutingimustes.

Eeliste tegemine võib olla lubatud, kui tegu on ajutise soolist võrdõiguslikkust edendava erimeetmega ([soolise võrdõiguslikkuse seaduse \(SoVS\) § 5 lg 2 p 5](#)). Enne erimeetme rakendamist tuleb aga koolil kaaluda muid abinõusid, näiteks muuta muret tekitavat õppesuuna õpet, et nii neiudel kui ka noormeesel tekiks õppesuuna vastu huvi juba sisseastumistaotluse esitamise ajal (vt ka [SoVS § 10](#)). Kui on otsustatud, et õpilaste vastuvõtmisel kasutatakse soolist võrdõiguslikkust edendavat abinõu, peab abinõu eesmärk selguma vastuvõtutingimustest ning selle rakendamise tulemused peavad olema mõõdetavad, nii et kooli pidaja saab hinnata abinõu sobivust ja vajalikkust.

Kooli pidajal peab olema ka selge, kui kaua on kavas eeliseid luua. Veel tuleb otsustada, kui tihti ja kuidas hinnatakse valitud meetmete sobivust ja vajalikkust ning kaalutakse uuesti teisi meetmeid. Kui rakendatav erimeede ei ole eesmärgistatud, ajutine, sobiv ega vajalik, siis on tegemist soolise diskrimineerimisega, mis on keelatud ([SoVS § 5 lg 1](#), vt ka ÜRO [naiste diskrimineerimise likvideerimise komitee üldise soovitus nr 25 punktid 20 ja 24](#)).

Õpilaste vastuvõtmist mõjutavad otsused peavad tuginema kooli pidaja kehtestatud selgetele reeglitele, mida tuleb järgida, et tagada kõigile kandidaatidele võrdne kohtlemine ja tõhus õiguste kaitse.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Teadmiseks: Tallinna Haridusamet